

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/73/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615205200
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1615205200.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcu: AB 2 B. V., reg. č. 572 79 667, Amsterdam, Strawinskylaan 933, 1077XX, Holandské kráľovstvo, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVA GABRIELA s. r. o., Trenčín, 1. mája č. 173/11, IČO: 47 234 679, za ktorú koná Mgr. Gabriela Goliašová, proti žalovanému: L. U. , narodený dňa XX.X.XXXX, trvale bytom L. C. č. XXX, o zaplatenie 2.123,09 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 23. januára 2020, č.k. 6 C 713/2015-77, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 23. januára 2020, č.k. 6 C 713/2015-77, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky vydal dňa 23.1.2017 v predmetnej veci rozsudok pre zmeškanie žalobcu (§ 278 C.s.p.) a zamietol tak žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 2.123,09 € s príslušenstvom ako aj náhrady trov konania titulom nesplatenia úveru. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 278 C.s.p. a vecne tým, že vo veci nariadil pojednávanie na deň 23.1.2020 o 15,30 hod., v súlade s § 180 C.s.p. konal v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu. Predvolanie na pojednávanie mal právny zástupca žalobcu riadne doručené dňa 22.10.2019, pričom v predvolaní na pojednávanie bol poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' i neúčast' žalobcu ospravedlnil z dôvodu hospodárnosti konania, žiadal rozhodnúť vo veci v jeho neprítomnosti i v neprítomnosti žalobcu. Žalovaný sa na pojednávanie dostavil, navrhol, aby súd z dôvodu procesnej pasivity žalobcu rozhodol vo veci rozsudkom pre zmeškanie žalobcu. Súd prvej inštancie dôvodil, že uplatnenie zásady hospodárnosti konania nemožno vyhodnotiť ako skutočnosť, ktorá by vzhľadom k svojej povahe bola spôsobilá neúčast' právneho zástupcu i žalobcu na súdnom pojednávaní ospravedlniť. Ustanovenie § 278 C.s.p. predpokladá ospravedlnenie neúčasti žalobcu resp. jeho právneho zástupcu na súdnom pojednávaní z vážnych dôvodov, t.j. takých, ktoré sú vzhľadom k ich povahe spôsobilé neúčast' žalobcu resp. právneho zástupcu na pojednávaní ospravedlniť a neumožnili by komukoľvek inému za rovnakých okolností byť na súdnom pojednávaní prítomný; také okolnosti však právny zástupca žalobcu v ospravedlnení neuviedol, keď sa odvolával len na zásadu hospodárnosti konania. Pokiaľ bol právny zástupca žalobcu na súdne pojednávanie riadne a včas predvolaný a náležite poučený a na pojednávanie sa nedostavil, t.j. rozhodol sa v mene žalobcu svoje právo účasti na pojednávaní nevyužiť, musí byť uzrozumený s tým, že vlastným pričinením nevyužije všetky zákonom priznané prostriedky na ochranu práv žalobcu, vrátane toho, že za splnenia ostatných zákonných predpokladov môže súd rozhodnúť kontumačne v jeho neprospech. V tomto smere platí zásada, že právo patrí bdelym. Pokiaľ sa preto žalobca, resp. jeho právny zástupca, rozhodli nevyužiť právo byť osobne prítomní na súdnom pojednávaní, svojou neúčast'ou tak nevyužili všetky dostupné prostriedky poskytované C.s.p. na ochranu práv žalobcu (okrem práva byť prítomný na pojednávaní súdu aj právo predniesť žalobu, vyjadriť sa k dôkazom a k právnej stránke veci). Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.5.2019, č.k. 3 Co 157/2018-356.

Podľa súdu prvej inštancie boli splnené podmienky podľa § 278 C.s.p. pre rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie žalobcu.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výroku, ktorým žalobu zamietol, podal včas odvolanie žalobca. Dôvodil, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Poukázal na to, že žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami a odvolal sa na zásadu hospodárnosti konania. Nechcel spôsobovať prieťahy v konaní a pre prípad úspechu v konaní navyšovať trovy konania. V žalobe uviedol všetky dostupné informácie, ktoré vo veci mal. Postup súdu je podľa jeho názoru v rozpore s ústavným právom na spravodlivý proces. Uviedol, že účasť na pojednávaní je právom strany sporu a nemožno ju sankcionovať za nevyužitie práva. V tomto smere poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, sp.zn. 3 Cdo 40/2011, podľa ktorého „Možnosť zúčastniť sa na súdnom pojednávaní je právom každého účastníka a záleží výlučne na ňom, či tohto práva využije alebo nie. Ak účastník toto právo nevyužije, z neúčasti na pojednávaní sa ospravedlní, súhlasí s tým, aby súd pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti.“ Rovnako poukázal aj na článok 6 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva, že osobná účasť na pojednávaní v súdnom konaní tak v trestných, ako aj v civilných veciach je právom účastníka. Dôvodil, že pokiaľ by doslovný výklad súčasnej právnej úpravy rozsudku pre zmeškanie viedol k tomu, že súd rozhodne spor bez ohľadu na akékoľvek výsledky procesnej aktivity strany sporu, ktorá sa na pojednávanie nedostavila, a to automaticky v neprospech tejto strany, má za to, že takýto výklad je v rozpore s účelom civilného procesu. Súd by pri takomto výklade nemohol rozhodnúť spravodlivo o ochrane ohrozených alebo porušených práv, keďže by nemohol aplikovať právne posúdenie na skutkový stav, ktorý sa podľa skutkovej domnienky alebo na základe dovtedy predložených dôkazov v čo najväčšej možnej miere približuje k reálnym pomerom strán sporu. Žalobca ospravedlnenie považuje za včasné oznámenie jeho neúčasti na pojednávaní, aplikácia § 278 C.s.p. nebola dôvodná, keďže nebol v spore pasívny. Poukázal na to, že v žalobe prezentoval skutkové tvrdenia, predložil dôkazy, ktoré žalovaný v konaní nepoprel. Neúčasť na pojednávaní konanom dňa 23.1.2020 riadne a včas ospravedlnil podaním zo dňa 21.1.2020, súhlasil s pojednávaním, prípadne rozhodnutím v jeho neprítomnosti. Na uvedené konajúci súd neprihliadol a rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, čím podľa názoru žalobcu porušil zásadu rovnosti strán. Žalobca v odvolaní poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.12.2019, sp.zn. 25 Co 82/2019, podľa ktorého „Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie nestotožňuje. S prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu najmä, že žalobca bol v priebehu celého prvoinštančného konania aktívny, riadne reagoval na predvolanie súdu, predložil všetky relevantné listinné dôkazy, svoju neúčasť na pojednávaní včas a riadne ospravedlnil, podľa odvolacieho súdu aj vážnymi dôvodmi vzhľadom na predmet sporu v čase daného pojednávania vo výške cca 274 € s príslušenstvom, za súčasného uplatnenia všetkých relevantných tvrdení a dôkazov žalobcom, za situácie, keď žalobca výslovne súhlasil s prejednaním veci a rozhodnutím súdu bez jeho účasti na pojednávaní, odvolací súd, posúdiac ospravedlnenie žalobcu v uvedenom kontexte mal za to, že žalobca ospravedlnil svoju neprítomnosť nielen včas, ale aj vážnymi okolnosťami. Bolo nevyhnuté prihliadnuť k tomu, že účasť na pojednávaní je procesným právom, nie však procesnou povinnosťou strany, pričom samotný Civilný sporový poriadok počítá s uskutočnením pojednávania bez účasti strany, ako to vyplýva z ustanovenia § 180 C.s.p. Neúčasťou žalobcu na danom pojednávaní teda rozhodne nedochádzalo k mareniu spravodlivosti z jeho strany, a preto nebolo ani dôvodom na uplatnenie voči nemu sankcie v podobe vydania kontumačného rozsudku,“ a ďalej „Pokiaľ súd prvej inštancie napriek, podľa názoru odvolacieho súdu, nesplneniu podmienok v zmysle § 278 C.s.p. pre vydanie kontumačného rozsudku pre zmeškanie žalobcu, takýto rozsudok vydal, nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím bol naplnený žalobcom uplatnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p., čo je dôvodom pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 C.s.p.“ Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od

1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a preto bolo potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku a výroku o trovách konania ako súvisiacom zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

5. Podľa § 278 C.s.p. na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a/ na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a/ sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b/ žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

6. Rozsudkom pre zmeškanie (kontumačným) podľa vyššie uvedeného ustanovenia môže súd rozhodnúť v prípadoch, keď predmetom konania je žaloba na splnenie povinnosti a keď už nariadil vo veci samej pojednávanie a žalobca sa na toto pojednávanie nedostavil, pričom podmienky uvedené v ustanovení § 278 C.s.p. musia byť splnené súčasne. To znamená, že žalobca sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci má súd doručenie predvolania riadne vykázané, pričom v tomto predvolaní bol žalobca poučený o možných procesných následkoch nedostavenia sa a zároveň žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Rozsudok pre zmeškanie možno vydať bez ohľadu na tvrdený či preukázaný skutkový stav a právne posúdenie veci, takýto rozsudok je založený na procesnej neaktivite strany, nie na výsledkoch dokazovania. Podmienkou pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa uvedeného ustanovenia je aj skutočnosť, že jeho vydanie navrhol žalovaný. Je potrebné zdôrazniť, že ide rozsudok ponímaný ako sankciu za neúčast' na pojednávaní. Sankcia spočíva v tom, že súd rozhoduje v neprítomnosti strany, ktorá sa bez ospravedlnenia nedostavila. V predmetnom konaní sporným bolo, či ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní z dôvodu hospodárnosti konania možno považovať za vážnu okolnosť v zmysle ustanovenia § 278 C.s.p. V tomto smere odvolací poukazuje na odvolaciu námietku žalobcu, s ktorou sa stotožňuje a podľa ktorej je účasť na pojednávaní právom strany sporu, nie jej povinnosťou. Súd môže, za splnenia ďalších podmienok, vec prejednať a rozhodnúť aj v neprítomnosti strany sporu (§ 180 C.s.p.).

7. V prejednávanej veci, ako odvolací súd zistil z predloženého spisu a v konaní to nie je sporné, súd vytýčil pojednávanie na termín 23.1.2020, právnemu zástupcovi žalobcu bolo predvolanie doručené dňa 22.10.2019. Dňa 22.1.2020 žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, doručil súdu podanie, v ktorom žiadal konajúci súd o ospravedlnenie jeho neprítomnosti na pojednávaní s poukazom na dodržanie zásady hospodárnosti konania a účelnosti trov vynakladaných stranami sporu v konaní, súhlasil s tým, aby súd konal a prípadne aj rozhodol v jeho neprítomnosti a neprítomnosti jeho právneho zástupcu. Zároveň uviedol, že zotrváva na podanej žalobe v celom rozsahu. V priebehu konania reagoval na výzvu súdu (č.l. 52 a nasl. spisu), do spisu doložil všetky relevantné doklady. Vzhľadom na tieto skutočnosti nemožno konštatovať, že žalobca bol v konaní pasívny, že svojím konaním spôsoboval prieťahy a maril spravodlivosť a že by preto bola namiesto sankcia v podobe rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 C.s.p. Odvolací súd uvádza, že v celom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave zo dňa 10.12.2019, sp.zn. 25 Co 82/2019, a dôvodmi tam uvedenými, na ktoré poukazoval v odvolaní žalovaný.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli v prejednávanom prípade splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 C.s.p. a súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

9. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

10. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 393 ods. 2 veta druhá C.s.p. v spojení s § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).